

Gedeputeerde Staten van Limburg
Ter attentie van cluster Ruimte
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Den Haag, 9 juli 2024,
Betreft: Aanpassing Omgevingsverordening Zonnevelden

Geachte Gedeputeerde Van Caldenberg,

De Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg hebben een ontwerp voor een aanpassing van de omgevingsverordening gepubliceerd met implicaties voor de ontwikkeling van zonneparken. Het Regioteam Energietransitie, een samenwerkingsverband tussen brancheverenigingen NVDE, Holland Solar, NedZero en Energie-Nederland, wil graag haar visie delen. We zien dat de provincie ruimte blijft zoeken voor het ontwikkelen van duurzame energie. Tegelijkertijd staan ook de doelstellingen van de RES-regio's in de provincie onder druk, waardoor het halen van de doelstellingen in Zuid-Limburg steeds lastiger lijkt te worden. Om die ruimte te blijven houden willen wij u graag vragen een aanpassing van uw voorstel te overwegen voor de volgende vijf punten.

Agri-PV: sluit zoveel mogelijk aan bij de concept omgevingsvergunning Noord-Holland

Er is veel aandacht voor de kansen van Agri-PV. In de afspraken die IPO, VNG, Netbeheer Nederland en het Rijk maakten over de voorkeursvolgorde zon, werd Agri-PV dan ook als wenselijk voorbeeld gepresenteerd van multifunctioneel ruimtegebruik. Zo zetten deze partijen een belangrijke stap voor het creëren van een Agri-PV markt in Nederland. Om de onzekerheden rondom Agri-PV weg te nemen heeft het ministerie van EZK een onderzoek uitgezet bij de WUR. Daarbij worden onder andere LTO en Holland Solar betrokken. Het zorgvuldig opstellen van vergunningskaders speelt hierin een essentiële rol.

De Provincie Limburg stelt voor om Agri-PV te vergunnen op basis van een garantie voor de agrarische opbrengst. Met deze vorm van vergunnen is in Duitsland al ervaring opgedaan en daarop wordt nu teruggekomen. Hiervoor zijn twee redenen.

Ten eerste is de variëteit aan gewassen die worden geteeld in verschillende klimaten en in combinatie met verschillende Agri-PV installaties groot. Het is op dit moment nog niet mogelijk om garanties te geven voor de agrarische opbrengst bij al deze combinaties. Dit maakt het voor ontwikkelaars van zonprojecten risicovol om een vergunning aan te vragen op basis van een agrarische opbrengst. Ten tweede is de ontwikkelaar hiermee afhankelijk van de een opbrengst die door een andere ondernemer moet worden gerealiseerd. In juridische zin kan hiermee ook een slecht oogstjaar de vergunning in gevaar brengen. Deze extra risico's zullen de ontwikkeling van Agri-PV niet stimuleren.

Wij zien dat de Provincie Limburg en de Provincie Noord-Holland zich vooruitstrevend opstellen door als eerste twee provincies een duidelijk vergunningskader voor Agri-PV te presenteren. In het

ontwikkelen van Agri-PV zijn ontwikkelaars door het hele land actief. Daarom is het voor de innovatie van Agri-PV van groot belang dat de verschillen tussen de vergunningskaders beperkt blijven.

Het adviesbureau Royal Haskoning DHV deed voor de Provincie Noord-Holland onderzoek naar de mogelijkheden om Agri-PV te vergunnen. Mede op basis van dit advies is gekozen voor een vergunningskader waarin wordt aangegeven dat er bij agri-PV een duidelijke symbiose dient te zijn tussen gebruik en opbrengst van de grond met betrekking tot oogst en energie. De verantwoordelijkheid voor de onderbouwing ligt bij de ontwikkelaar en er moet worden gegarandeerd dat de percelen ook na aanleg van het zonnepark daadwerkelijk agrarisch worden gebruikt.

Wij willen u graag vragen om de concept omgevingsvergunning van de Provincie Noord-Holland te bestuderen en deze insteek zoveel mogelijk over te nemen.

Steun voor streven naar 51% financiële participatie, en 50% lokaal eigendom in lijn met landelijk ambities uit Klimaatakkoord en nieuwe Energiewet

In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over proces- en financiële participatie. De uitgangspunten zijn dat er wordt gestreefd naar een evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied waarbij gestreefd wordt naar 50% eigendom van de productie vanuit de lokale omgeving. Deze afspraken zijn ook vastgelegd en uitgewerkt in de gedragscode wind op land (NedZero, 2020) en zon op land (Holland Solar, 2024). Deze gedragscodes zijn opgesteld samen met diverse maatschappelijke organisaties zoals Natuur & Milieu, de Natuur- en Milieufederaties, de NLVOW en Energie Samen. Ook worden er, los van het eigendom, altijd vormen van financiële participatie aangeboden en toegepast. Het aandeel lokaal eigendom groeit in brede zin: boeren, bedrijven, overheden en energiecoöperaties participeren vaak in energieprojecten.

Bij een streven naar 51% financiële participatie, zoals dat in het ontwerp voor een aanpassing van de omgevingsverordening is opgenomen, blijft het voor private partijen alsnog wenselijk om initiatief te kunnen nemen op projecten waarbij zij uiteindelijk de zeggenschap zullen hebben (50% eigendom). Op die manier verwachten we dat er voldoende projecten ontwikkeld kunnen worden en de RES-doelen in beeld blijven.

Wij steunen de ambitie van de Provincie Limburg om meer lokaal eigendom te realiseren. Om dit verder te stimuleren heeft de Tweede Kamer recent bij de behandeling van de Energiewet een amendement van D66 aangenomen. Hiermee wordt een wettelijk kader gecreëerd om een motivering af te dwingen wanneer 50% lokaal eigendom bij een duurzaam energieproject niet is gehaald. Wij zijn van mening dat de provincie hiermee de gewenste stimulans kan creëren.

We vragen de provincie aan te sluiten bij het landelijke streven naar 50% lokaal eigendom, inclusief het amendement uit de Energiewet. Wij steunen het streven naar 51% financiële participatie, door aanvullende afspraken bovenop afspraken over het eigendom.

Artikel 13.3 Instructieregels zonneparken, lid 2: een omgevingsplan laat geen zonnepark toe op landbouwgrond tenzij:

In deze passage wordt genoemd dat een omgevingsplan geen zonnepark op landbouwgrond toelaat tenzij:

- a) het zonnepark het landbouwkundig gebruik van de grond ondersteunt of het zonnepark leidt tot substantieel behoud van het landbouwkundig gebruik;
- b) het een tijdelijk zonnepark is, de grond binnen een periode van ten hoogste 30 jaar wordt getransformeerd op basis van bestuurlijk bindende afspraken naar een andere functie dan landbouwgrond en het zonnepark bijdraagt aan de uitvoerbaarheid van die transformatie;
- c) het zonnepark betekenisvol bijdraagt aan de vermindering van de netcongestie of zorgt voor vergroting van een efficiënter netwerkgebruik;
- d) de grond gedurende ten minste tien jaar niet meer in gebruik is geweest als landbouwgrond; of
- e) het zonnepark gesitueerd is op een bouwvlak waarop sloop van gebouwen plaatsvindt en het aantal vierkante meters pv-panelen niet groter is dan het aantal vierkante meters.

De voorwaarden in dit lid lezen alsof a t/m d en-en-voorwaarden zijn, door de toevoeging van 'of' enkel aan het einde van voorwaarde d. wordt dit nog benadrukt. Aangezien meerdere voorwaarden elkaar tegenspreken, is hier waarschijnlijk of-of bedoeld.

Wij stellen voor elke voorwaarde in dit lid af te sluiten met 'of', om verwarring uit te sluiten.

Artikel 13.3, lid 2 Nee-tenzij-criteria voor het gebruik van landbouwgrond: verlagen netcongestie

De mogelijkheden voor het verminderen van netcongestie – zoals de directe aansluiting en cable pooling zoals in dit stuk genoemd – leiden inderdaad tot een lagere belasting van het elektriciteitsnetwerk. Bij een directe aansluiting naar een afnemer of een particulier netwerk zal er echter in vrijwel alle gevallen nog steeds sprake zijn van momenten met invoeding, bijvoorbeeld bij productie-onderbrekingen of in weekenden. In samenspraak met de netbeheerder kan een situatie worden gerealiseerd waarbij de belasting van het openbare netwerk dan per saldo sterk afneemt, en het zonnepark dus bijdraagt aan vermindering van de netcongestie. Deze mogelijkheid wordt nu uitgesloten.

We vragen de provincie daarom de passage over directe aansluiting te behouden, maar de eis los te laten dat er geen toename van invoeding op het net mag plaatsvinden.

Ook noemt de Provincie dat de netbeheerder een schriftelijke verklaring op zou moeten stellen waarin wordt gesteld dat de installatie de netimpact verlaagt. Ervaring laat zien dat netbeheerders en hun organisatie hier niet voor zijn ingericht en niet beschikken over de capaciteit om hier op projectniveau op mee te denken.

Wij vragen u daarom dit principe om te draaien en te overwegen de genoemde vormen in principe te vergunnen tenzij de netbeheerder kan onderbouwen dat er geen sprake is van een lagere netimpact.

Artikel 13.3, lid 4: Het zonnepark landschappelijk en natuurlijk goed wordt vormgegeven en ingepast
Aangegeven wordt dat het wenselijk is om natuurlijke verbeteringen na exploitatie van het park te behouden. Op landbouwgrond zal dit leiden tot een verlies van het agrarisch hectare saldo. Dit lijkt niet overeen te komen met het uitgangspunt van de Gedeputeerde Staten om juist die landbouwgrond te behouden.

Het zonnepark (dus ook met een Agri-PV opstelling) moet landschappelijk en natuurlijk goed worden vormgegeven en ingepast. Daarbij geeft de provincie aan dat de aangebrachte groenstructuren behouden moeten blijven worden als het zonnepark wordt weggehaald. Dit is tegenstrijdig, want de provincie wil enerzijds landbouwgrond behouden, maar de groenstructuren (die veelal minstens 20% van het agrarische perceel in beslag nemen) moeten blijven.

Dit levert bij de agrariërs met wie wij samenwerken vragen op (veelal pachtovereenkomsten). Worden deze stukken dan automatisch natuur? Moeten zij deze na het zonnepark vrijwillig zelf gaan beheren? Wijzigt automatisch de bestemming van de grond van agrarisch naar natuur? Moeten zij dit afstaan aan de gemeente? Deze combinatie kan dus gevolgen hebben voor de (agrarische) gebruikswaarde.

Daarom zien wij liever dat er maatwerk mogelijk is. Bijvoorbeeld dat er na 20 jaar een evaluatie wordt gemaakt over de omvang hiervan én welke ecologische waarde die groenstructuren tegen die tijd hebben. Op grond daarvan zullen definitieve afspraken gemaakt worden tussen gemeente, initiatiefnemer en grondeigenaar over een passende verdeling van een mogelijke waardevermindering dan wel het voorkomen daarvan. Wij zouden hierover graag het gesprek met u voortzetten.

Met vriendelijke groet,

Wouter Verduyn

Namens het Regioteam Energietransitie (NVDE, Holland Solar, NedZero en Energie-Nederland)

Contact: regio@nvde.nl of Wouter Verduyn (wverduyn@energie-nederland.nl), 06 – 455 64 617;
Postadres: Energie-Nederland, Parkstraat 83, 2514 JG Den Haag

